

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ВСЕСВІТНІЙ КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ ТРУДЯЩИХ ПОЗА МЕЖАМИ УСРР.

II.

В минулому числі "У.Р.В." в статті під тою самою назвою згадали ми, що найближчі українські газети в Європі принесли нам кілька таких вісток, які тільки підтверджують постанову десятого з'їзду ТУРФДім про потребу скликання всесвітнього конгресу організованих українських робітників і селян поза межами УСРР. Про деякі з цих вісток ми писали в попередній статті, а зараз вкажемо спеціально на одну з них.

Львівський фашистський "Новий Час" з 2 жовтня містить передовицю п. н. "Край і еміграція", а під підготовкою "Взаїмні відвідини доведуть до тісної співпраці" — статтю, в якій порушує справу скликання "конгресу української заморської еміграції при живій співучасті покликаних чинників старого краю" (загитобані слова є підкреслені самим "Новим Часом"). Перш всього кілька слів про "Новий Час".

Що то за газета "Новий Час", яку групу вона репрезентує? "Новий Час" є органом воєнничої фашистської групи в МНДО Редатге в Дмитро Палаї, український посол варшавського союму, той самий Палаї, що його тепер називають рукоділелем політики МНДО. Голову МНДО, Дмитра Левницького, називають чурною Палаї. "Новий Час" є запеклий ворог Радянської України і на своїх шпальтах стало винисувати найбрудніші брехні проти радянської влади. А в черговому числі з 7 жовтня він вмістив другу статтю п. н. "Багню". В цій статті Д. Палаї за власним підписом називає багнюкою всіх тих галицьких вчених, яких вбравли членами Всеукраїнської Академії Наук. Він називає їх "експонатами комунізму", каже, що вони "експонати Москви", в останньому часі проявляють неабияку активність — отже, польська поліція, пильний Студийського, Среніцького, Возняка, Шурата, бо це "безхребетні", які "розсаджують національний табір", тобто той табір, що впродовж правдо служать Пиласудському й польській шляхті і керівницю якого є редактор "Нового Часу".

Все це ми згадали тільки до речі, бо цікавить нас більше та справа, яку пропонує "Новий Час" в статті "Край і еміграція". Починається стаття плачем, що "вужда на українських західних землях доведла до того, що згурово мільйон наших громадян опинилися в новому краю... в Північній Америці, Канаді, Бразилії і Аргентині... що колись та еміграція була бідна, а тепер творить свій власний побут, свої школи, культурні та економічні товариства і т. ін. Головиний же зміст цієї статті укладаємо за краше подати тут дослівно. Ось він:

"Якщо еміграція переїхала в статі і постійно являє, то головна увага мусить бути спрямована для того, щоби та еміграція не пропала під національним оглядом. А дубелька така існує. Так в США. Держава Америки як і Канада має політичні правлячих кругів в тому напрямі, щоби різні національності замарканувати, ага, в Канаді наміляти. Це є і одна з причин обмеження еміграції. Тим планам мусить українська еміграція рішучо протиставитися з огляду на інтерес української нації.

Замежу собі справу, що в безконечності опір трепати це буде і остаточно побідити план правлячих кругів Америки і Канади. Але в найбільшому інтересі українського народу є, щоби не відсутню ввійдальше, на всякий випадок на той час, як українська нація вже здобує свої повні права.

Щоби не допустити до надто скорот денационалізації нашої еміграції — треба сподіватися й старого краю. Треба, щоби всі чинники в тому співпрацювали і до того згадали. Для того не вистарить власні заінтересовані краю еміграцією і наплавом. Для того треба вироблення плану і переведення його в життя з найбільшою докладністю. І компетентні чинники краю та еміграції, всі — без огляду на партійні переконання — ті, що відчувають konieczність ратовання національного характеру еміграції, повинні в цій справі разом зійтись. Конгрес української заморської еміграції при живій співучасті покликаних чинників старого краю — він повинен відбутися в найближчих літах, до його підготовки повинні вже тепер покликати чинники присутності".

Ми не знаємо, чи то редактори "Нового Часу" довідалися про порушення справи конгресу нашими організаціями та її собі вхопилися за ту саму ідею, чи вони просто, на основі вишкленних, але недоговорених ними цілей, уявляють, що для їх контрреволюційних замірів дуже придатся-б "конгрес української заморської еміграції при живій співучасті покликаних чинників старого краю", й ставлять цю справу на порядок дня.

З якою-ж метою пропонують ундо-фашисти скликати конгрес української еміграції, в якому повинні взяти участь і "компетентні чинники краю та еміграції, всі — без огляду на партійні переконання"? Хоч головну мету "Новий Час" старанно прикриває рятівництвом еміграції "під національним оглядом", то все-ж таки з під того "національного огляду" стирчить ось який хвіст: рятувати українську еміграцію "на всякий випадок на той час, як українська нація вже здобує свої повні права".

Про яку "українську націю" говорить "Новий Час"? Про ту, що під Польською, Румунською та Чехословацькою, чи про Радянську Україну? Ні, для "Нового Часу" під польською шляхтою дуже добре поводитися. Всім українським фашистам, петлюрівцям, гетьманцям, які навіть спровадили до Галичини, до Золочева, до князя Сангушка, якогось італійського бурбона, кандидата на український-княжий престол, ім і під Польщею не гірко. Тих, що стоять коло "Нового Часу", якраз дуже непо-

коїть, що серед чеснішої галицької інтелігенції починається на ширшу скалю орієнтація на Радянську Україну й він скаженіє зі злости, називає їх багнюкою, безхребетниками, "експонатами Москви", проголошує ім війну. Бо вони "розсаджують національний табір". Отже ясно куди гле "Новий Час" і та фашистська зграя, що довкола него гуртується.

УНДО-фашисти пропонують скликання "конгресу української заморської еміграції" під проводом старокраєвих "компетентних чинників" для "вироблення плану" спільного ділення всіх угодовських партій "без огляду на партійні переконання" і для "перепроведення його (того плану) в життя з найбільшою докладністю", доки "українська нація вже здобує свої повні права". Тобто, доки при допомозі імперіалістів не повалиться радянської влади.

Одного тільки не вивяє "Новий Час", з ким маєється той план перевести в життя? Про такі справи, розуміється, зачасно не говориться. Коли-ж про це не сказав нам "Новий Час", то за него й за себе сказав нам вінницький "Український Голос" з 23 жовтня в редакційній статті п. н. "Місток між Великою Британією і Україною". Спихаючи вину на своїх дописувачів, "Укр. Голос" каже "вони (того дописувачі) думають, як би то допомогти там (між Сяном і Кавказом) українській державі повстати", як би то "здалека Канади можна причинитися до збудування держави над берегами Чорного Моря". І "Укр. Голос" їм каже: мусите покласти "місток між Великою Британією і Україною".

Львівсько-польська, з гетьмансько-польською орієнтацією, "Нова Зоря", число 71, в статті п. н. "Причини кризи в Польщі", пише так: "Якби то Польща могла для торгівлі з Туреччиною та ін. країнами Бл. Сходу вільно користуватися Дністром і Дніпром з системою дніпровських каналів і утворити польське пароплавство на Чорнім Морі", тоді вона не мала-б економічних криз. І дуже бідкається "Нова Зоря", що "доки існують великобуржуазна влада на Вел. Україні, доти Польща не може досягнути цих можливостей".

Бачите, які солідарні склигали ундо-фашистів, ундо-гетьманців та ундо-петлюрівців! Отже поки Назарук в "Новий Зорі", після невдачі встановити корабельну сполуку між Форт Вільямом і Києвом, сушить свою голову дніпровськими каналами, які зв'язали-б Польщу з Туреччиною, "Укр. Голос" каже, що "доля призначила канадійським українцям поважну і почесну долю" — прокласти "місток між Великою Британією і Україною" й збудувати державу "над берегами Чорного Моря". "Новий Час" же є той думки, що найкращим є скликати конгрес української еміграції зі старокраєвими "компетентними чинниками", тобто всесвітній конгрес української контрреволюції всіх відтінків, виробити план ділення її тоді — чи то містком через Велику Британію й Польщу, чи через Францію й Польщу ділитися до берегів Чорного Моря.

Чи згодиться на це британський або французький імперіалізм та пан Пиласудський? Ще-б пак! Це-ж для британського імперіалізму найпростіший шлях до Палестини, до кавказької нафти, до Індії. От тільки питання чи згодиться на такий "чумаківський шлях" імперіалізм трудящих Радянської України та цілого СРСР? Певно, що не згодиться! Однак нуждення українська контрреволюція планує шнє. Хоч вона й свариться сама між собою, проте-ж коли їде питання про боротьбу проти радянської країни, то тут у неї зникають розходження, тоді "Новий Час" каже до конгресу всі партії без різниці переконань, "Нова Зоря" кличе збудувати Польщі флоту на Чорному морі, а "Укр. Голос" вже готовий будувати мости між Великою Британією й Україною.

Про вивіз українського народу з-д Польщі, Румунії та Чехословаччини, вона й не думає. Хоч, безперечно, її дуже хотілося-б самій попанувати, але вона дуже добре знає, що щого ніколи не буде, що коли-б українські трудові маси визволилися з під опіки шляхти, бору та чесної буржуазії, то вони інших інших панів, ані своїх рідних не посадили вже на свого карку, вони встановлять в себе радянську владу. Тому та українська контрреволюція шукає на Україну містків через Велику Британію, Францію, Польщу, Чехословаччину, тому вона дилігате панки польської шляхти. Бо шляхта забезпечує за українською буржуазією управлілюване становище, бо польські жандарми вірчо охороняють маєтки Шеніцького, Хоминича, Луцького і ин., а радянська влада все це націоналізувала-б — як пили динь.

Тож щоб скликати всесвітній з'їзд організованих українських робітників і селян та трудової інтелігенції поза межами УСРР лише для одного того, щоб попіаміновувати всі оті проєктовані мости між українською контрреволюцією й міжнароднім імперіалізмом — кажемо, щоб його скликати для цієї бідної лише справи — то його треба скликати.

Але перед організованими українськими трудящими масами поза межами УСРР є багато інших дуже важних проблем, які чекають свого вирішення. А вирішити їх може тільки такий конгрес організованих українських робітників, селян і трудової інтелігенції, що розсвіні по різних країнах Європи й Америки, як і тих, що живуть під пятою окупантських шасильників.

УКРАЇНА НА ЗАКОРДОННИХ ВИСТАВАХ.

Всеукраїнське Товариство Культуряку майже щодня одержує пропозиції налагодити культурний зв'язок і зокрема, щоб Україна взяла участь у літературних виставках. Особливо такі запрошення збільшилися останнього часу, бо останній період це сезон виставок закордоном.

На сьогодні Україна погодилася взяти участь в таких виставках. 19 жовтня п. р. у виставці з нагоди 25-их роковин з дня смерті Чехова, що відбудеться в Токіо. Україна надсилає тудя видання Чехова українською мовою.

Так само в жовтні п. р. буде велика виставка політичного плякату в Берліні. На цю виставку Україна надіслала різні

українського мистецтва аж до тепер.

В грудні в Ризі буде міжнародня виставка львівських театрів. Туди Україна так само дає свої експонати. Там їх не лише показуватимуть, але й демонструватимуть.

Нині проф. котлумбійського університету Каунс, що обіздить СРСР, збирає в Донбасі матеріали для великої виставки в Нью Йорку, що відбудеться в 1931 р. Виставку організує американське т-во друзів СРСР. Основна тема виставки "роля громадськості в радянській освіті".

Крім того всеукраїнське Т-во Культуряку організує великі виставки на Україні та бере участь у виставках союзного значіння. В жовтні і листопаді в Києві, Одесі та Харкові буде велика виставка японського кіна. Нині експонати виставки на київській фабриці ВУФКУ, яде для них дають переклада-

МАСТЯТЬ СВІЙ 49-МИЛЕВІЙ СТОВП.

Як відбувалася 49-та конвенція Американської Федерації Праці в Торонто.

Сорокдев'ять конвенція Американської Федерації Праці, яка недавно закінчилась в Торонто, шляком дефінітивно висловила на своїм придорожнім стовпі напис: "На право!" Чисельні промови, які були виступами державними мужами, кандидатами на державні мужи, залізничними магнатами, мілітаристами, фашистами і фейкерами різного калібру, вказують на високу пошану, в якій фірмами капіталізму тримають А.Ф.П. Відвідувачі конвенції, висловлені президентом Грінном, є достаточним доказом шкідливої ролі А.Ф.П., яку вона буде продовжувати грати в своїй зрадній робітничій класі.

Американський міністер праці Джеймс Дж. Дейвіс, промовляючи на конвенції, заявив, що з огляду на великий поступ модерних метод продукції через заведення найновішої машинерії, — що коли цей прогрес буде продовжуватися в своїй дотепершній мірі, то за 50 літ від нині робітник буде мати багато більше вільного часу і що ми повинні зачати вчити в школах майбутню генерацію, як вона має найкраще провести той час. Воно було б трохи зяшним, як би так цей шановний фейкер був починив, як то о-коло два і пів мільйони безробітних в Злучених Державах, переводячи свій час зараз, але цього сказати він не міг, бо було б неприемним для тої горстки, якої одиноким багатством є оминати дійсність, що готова викликати незгоду з пацанами.

Федеральний міністер праці пан Штер Гінен в масеньким тонім вказав похвалу А.Ф.П. і вказав на користь, яку вона здобула для робітників, такі як: відшкодування для робітників, пенсії для стариків і т. ін. Згаданий міністер жалувався на обставини, які існують в деяких частих Канади, а де платія є низька, то він приписував це бракові організації. Та коли до нього прийшла делегация гемітонських страйкерів, які є організовані і при допомозі своєї організації поставили свелічезну боротьбу проти голодової платні, то пан Гінен не міг нічого для них зробити. Ніхто з робітників дійсно і не надіявся, що він щось зможе зробити.

Бритійський делегат машиніст Дж. Т. Браунлі і Дж. Бел делегат текстильних робітників, говорючи на конвенції в імені трейд-юніонного конгресу, прикрили економічне положення робітників Великої Британії слабою похвалою "великому трикутнику" робітників, через прихід до влади Парті Праці. Було ясно, що ця делегация хотіла деякі сумніви відносно цієї сили, говорючи,

українською мовою. В грудні в Харкові відкриється виставка японської фотографії. Після Харкова цю виставку перенесуть до Києва та Одеси. Т-во проводить також підготовку роботи до відкриття в Харкові міжнародної виставки архітектури весною 1930 р. На виставці візьмуть участь голландські архітекти, що їх нині вважають за першорядних майстрів світового масштабу. Так само т-во готується до виставки радянської освіти, що відбудеться в липні наступного року в Ленінграді.

Польща надіслала запрошення організувати в Варшаві виставку макетів та строів художника Петрицького. Нині відбувається підготовка роботи до цього. Сама виставка буде в листопаді та грудні. На виставку готують механізовані макети, щоб дати можливість показати їх у тому вигляді, яде для них дають переклада-

українською мовою. В грудні в Харкові відкриється виставка японської фотографії. Після Харкова цю виставку перенесуть до Києва та Одеси. Т-во проводить також підготовку роботи до відкриття в Харкові міжнародної виставки архітектури весною 1930 р. На виставці візьмуть участь голландські архітекти, що їх нині вважають за першорядних майстрів світового масштабу. Так само т-во готується до виставки радянської освіти, що відбудеться в липні наступного року в Ленінграді.

Польща надіслала запрошення організувати в Варшаві виставку макетів та строів художника Петрицького. Нині відбувається підготовка роботи до цього. Сама виставка буде в листопаді та грудні. На виставку готують механізовані макети, щоб дати можливість показати їх у тому вигляді, яде для них дають переклада-

що "в теперішній часі вона є на ласі Лойд Джорджа". У відповіді президента можна було запримітити досить поважне іритування: Він заявив, що коли А.Ф.П. ринуть, що прийшов час, в яким вона повинна йти в політику, то вона "не буде вагатися це зробити", але під цей час він є того переконання, що вона є досить добре зареєстрована притязаними в обох американських палатах.

Здається, що промова сєр Генрі Торнтон була символом конвенційних нарад. "Насісія час" — говорив він, — для здійснення ідеї, що робітництво і капітал, об'єднавши разом, принесуть найбільшу жертву для добра людности через активне і постійне поширення теорії співробітництва у всіх формах індустріальної діяльности. Конструктивні функції великих робітничих організацій не клопочуться домашніми речами, такими як години праці, скали платні і обставини праці, але збудуванням фундаменту, на яким здвигатиметься вшотрєнанча індустріальна структура, яка причиниться до поширення добробуту людности.

І так конвенція поминала другий мильовий стовп. Вища верства американської робітничої класи дається відкрити на те, щоб могла краще продовжати свою історичну місію зради великої маси панів фахових і нефахових робітників, які нині притиснені до стіни мусить боротися проти всіх сил реакції. 49-та конвенція перевищила все, що колись коронувало неабудити дні Гомперца. Останню повагу принципів трейд-юніонного руху кинено в болото, а А.Ф.П. бєгає признання "моральної сили в модернім індустріальнім розвитку".

Промова "високостойного" Ремсея МекДоналда перевищила своїм чистим банкіанством всіх інших. Коли грубі хлопці стояли так, що викардали на "позір", "достойного" МекДоналда виведено на сцену з великою парадом і прибічною сторожею, яка складалася з міжнародних ірєзидєнтів на чолі з Дж. Д. Луїсом, зяшним киринником. Промова Ремсея складалася з мішанини сентиментального болоту, присвяченого великим робітничим досягненням при допомозі еволюційного процесу, і можна якраз порівняти з вечірними суботніми проповідями Енмі Семіла МекФерсона.

Слабенький голос боевого юніонізму можна було почути в двох випадках: раз, коли Френк Горман з "Юнайтед Текстайл Воркерс" вніс резолюцію, яка зобов'язувала А.Ф.П. поправити відносини в людських стейтах. Він твердив, що кровопролиття в Гастоні і Меріон було безперерядним наслідком текстильних бєсів, щоб посилити експлуатацію над текстильними ро-

бітниками і героїчним опором текстильників, який скінчився масакрою юніонних робітників в Гастоні і Меріон. Резолюція перейшла без великих дискусій, хіба згадати, що президент апелював за "публичною симпатією". Ендрю Форусет, президент юнії моряків, сказав конвенції, що її судьба, як робітничої організації, є непевна, бо вона відмьвляється від боротьби. Ніхто з присутніх навіть не ворохнувся, коли він звинувачувався боротися за права робітників: "Не говоріть мені, що ви маєте відвагу йти до тюрми за ваші права, бо ви її не маєте, і не ма навіть одного чоловіка в цій салі, який би встав і мені це заперечив!" Кінчаючи свою промову Форусет зивав конвенцію, щоб вона віддала себе боротьбі проти судових заборон (інджонкшенс) і проти контрактів жовтих собак. "Накше вам не доведеться зійтись тут вдруге, як Федерації, через довгі роки".

Справа будування індустріальних юнії була предметом широких дискусій і коли шлар конвенції гостро осуджувала "подвійні" юнії, час від часу вставали делегати і боролися їхню легальність. Вільям Варлен з Торонто осуджував "подвійні" юнії і сказав, що "в Канаді або в Злучених Державах немає місця на дві юнії". Його інші заслуги зглядом робітників полягали на факті, що він був головою забавного комітету, який влаштував прогулянку до нінгарського водопалу, кілька театральних годин і кілька бенкетів, які влаштувала Ітон компанія, яка є чи не найбільшою компанією, що не признає юнії. Окрім малюк запомог, які тримали в добрім гуморі "грубих хлопців", каса забавного комітету збагатилася допомогою домініяльного уряду, що внісши \$2,500.00.

Т. Е. Юен.

МОВНЕ КІНО НА УКРАЇНІ.

Правління ВУФВУ детально обговорило справу поширення на Україні мовного кіна. Центром виробництва "тонфільмів" буде київська кінофабрика. Для роботи на київській фабриці ухвалено запросити відомих вихідників у галузі мовного кіна т.т. Шоріна, Тагера або їхніх асистентів. Кількох робітників київської кінофабрики ухвалено відірвати на роботу до лабораторії Шоріна і Тагера.

В зв'язку з цим на розвиток мовного кіна на Україні приділено 100 тисяч карбованців. ВУФКУ доручило вже кіно-режисерів Д. Вертову поставити картину "Симфонія Донбасу". За основу картини ухвалено подати історичні матеріали т.т. Руттера і Майського. Фільм ставиться, як звуковий.

Товариші! Приєднуйте нових передплатників для "Українських Робітничих Вістей"!